

Fokus på tursejlad... artikel nr. 3

Lige hjemvendt efter en skøn sommertur på Limfjorden i vores folkebåd, kan jeg ikke mindst glæde mig over de mange folkebåde vi har mødt på vor tur. Det giver en indikation af at der er en stigende lyst til at bruge båden til tursejlad. At det fine vejr har spillet en rolle er helt sikkert, og det er dejligt at se bådene og møde sejlerne i havnene.

Jeg har over årene mødt en del folkebådssejlere der har sejlet folkebåd tidligere og så købt større både. Efter en del år i de store både har de vendt tilbage til folkebåden. En af dem sagde: "Jeg har haft en del store både efter folkebåden, men efter at jeg nu igen sejler folkebåd har jeg sagt farvel til gastemangel, den dyre sejlgarderobe, teknikræset, elektronisynen og det ikke mindst det tilstoppede sø-toilet. Nu kan jeg nyde at sejle og folkebåden løfter sejlerglæden op på et enestående højt niveau. At bådtypen så er en typisk overalt vinder, må jeg leve med." Det er et udsagn der meget godt dækker glæden ved de små både, der klarer sig så fint for sejl under de fleste forhold.

Rebning af storsejl

Det siges om folkebåden at den altid kan bære fulde sejl.... det er rigtigt, men det er ikke altid lige behageligt. Vi har i mange år sejlet med et mindre stormstorsejl, når vinden var hård og stødende. Men det er ikke ret praktisk at skulle bjærge et vådt storsejl, stuve det bort og sætte et stormstorsejl... ude i søen. Så vi solgte sejlet og brugte pengene til at sy reb i vores almindelige tur-storsejl. Det har vi været glade for og den skrøne at masten ikke kan tåle at vi reber sejlet, holder ikke. Vi har monteret et par stålforstærkninger på masten ud til hulkehlen, der hvor toppen af sejlet når til, ved rebning. Det er de samme stålforstærkninger som mange har på hulkehlen, hvor sejlet føres ind i masten, og så er der ingen problemer. Nu kunne vi rebe under sejlad, og nemt rebe ud når vinden flover.

Der er et par opgaver der skal løses før sådan et reb fungerer. Her er en bomdirk jo næsten et must, den skal jo bære bommen mens rebning foregår, se tidligere artikel. Den del af storfaldet man haler sejlet op med, skal være af en vis dimension, fx 6 – 8 mm. Der skal så enten bindes en løkke eller syes en løkke på siden af faldet, i den afstand der svarer til rebets højde på forliget til at hægte på faldstrækkeren. Som fotos viser skal der af sejlageren syes en ring på siden af sejlet i den side du står og strækker storsejlet. Her i denne ring skal en hage kunne hugges i, når sejlet sænkes for rebning. Denne hage sættes i den sjækket sejlhalsen normalt fæstes i, se foto. Så strækkes faldet med vægstangstrammeren, og der er tilbage at hale agterliget ned til bommen, og det er absolut bedst at rebeblokken på bommen, som rebelinen løber over, er placeret agten for det sorte mærke og alene det faste punkt rebelinen fæstes i, skal være fremme hvor underliget er tilpas strakt. Det giver plads til sejlets forstærkning når dugen presses ned til bommen, se foto. Vi har stor glæde og komfort af denne lette rebeanordning og kan anbefale det varmt. Skal man sejle en hel dag i hård vind er det enkelt at rebe sejlet i havnen og alle manøvrer er lettere med et så lille storsejl. Man skal

være opmærksom på at stagvendinger ved havnemanøvrer går lidt langsommere og kræver mere plads med rebet storsejl end med fuldt sejl. Omvendt kræver det mindre plads at falde af og bomme med et rebet sejl.

Indretning i kahytten

For at gøre båden praktisk til tursejlad, kan der med en lille indsats gøres flere små forbedringer. Fx har vi fremstillet en god solid slingre-kant på det lille pantrybord i langskibs retning. Det giver en fin mulighed for at opbevare ting som kikkert, telefon, søkort og andre småting tørt og sikkert. Standart er der en meget lille kant, der ikke holder på noget. Omkring masten har vi fremstillet et let antageligt "natbord" der giver mulighed for lægge fra sig, og dække lidt af det, der typisk står på dørken rundt ved masten.

En ting vi længe har søgt efter, er en god ide til placering af vores papir søkort. For selv om vi bruger elektroniske søkort i en håndholdt plotter, har vi altid rigtige søkort med. De lever et hårdt liv ombord, hvis de ikke er placeret hensigtsmæssigt. Vi har nu ophængt dem på fribordet i styrbord side lige foran hovedskottet. Her har jeg syet et par sejlmagergjorder og ved hjælp af et par plast kroge kan jeg åbne og finde det rigtige, se foto! Der kan udføres mange andre praktiske indretninger der gør livet ombord nemt og behageligt, og det er derfor spændende at gå på besøg hos andre tursejlere og lade sig inspirere.

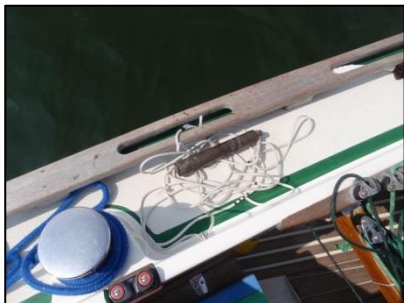
Instrumenter

En folkebåd har ikke det store behov for dyre eller mange instrumenter til navigation. Et godt og roligt magnetkompas er et must, og hvis man så har en håndbåret GPS måske med kortplotter, er det sikkert at sejle under de fleste forhold. Mange holder meget af en dybdemåler, og det er da i nogle tilfælde bekvemt. Jeg har altid klaret mig med et håndlod og 5 - 6 meter line med tydelige mærker for hver meter. Det bruger jeg mest når jeg ankrer eller passerer snævre passager med lav vanddybde i langsom fart. Denne simple metode er ikke påvirket af tang eller strømsvigt, så det er min favorit.

Jeg mener at et roligt og tydeligt magnetkompas er behageligt og meget anvendeligt under al tursejlad. Det gælder både når man ligger i havn og vurderer på vind og vejr, og i søen når kursen skal tjekkes og holdes, er et magnetkompas super. Jeg havde på mine tidligere folkebåde et kompas skåret ind i skottet, men det fortrød vi alle. Det ødelægger en god siddeplads op af skottet og er ikke optimalt at se på, når man sidder på kanten i modsat side. Vores kompas sidder nu på skydekappen længst agter, det ses optimalt i den retning man oftest ser fremad. Det er monteret så det kan let fjernes, hvis det er i vejen for havnepresenning etc.

Hvis man benytter en håndbåret GPS har man jo fart over grunden og mange andre informationer til rådighed. Hvis man er alene-sejler eller sejler lange stræk over åbent hav, er

en VHF absolut at foretrække. Der findes gode bærbare VHF radioer, som er meget anvendelige i en lille båd, og disse kan jo bruges også hvis båden evt. skal forlades. Mobil telefonen er meget god og nyttig, men kan aldrig erstatte en VHF radio i en nødsituation.

Strøm om bord

Det er praktisk at installere et batteri og fx montere en 12 volt cigartænder-stik til opladning af mobil, kamera og evt. VHF radio. Dette stik er endda også anvendeligt til at forsyne GPS med strøm til længere ture. Der er mange gode små ladere på markedet, og disse er så intelligente at de ikke overlader batteriet. Nogen har en el-drevet køleboks ombord, og der vil jeg anbefale at den kun køres med direkte landstrøm, for ikke at skade batteriet. Vi bruger ikke køleboks og køber madvarer efterhånden og af en art der holder selv i varme somre. Som varmekilde i forår og efterår bruger vi gerne en chamotte sten på spritblusset, i stedet for en varmeblæser. Den er ca. 15 x 15 cm og efter ca. 15 min. slukker vi blusset og stenen afgiver varme i op til en time efter. Det er de sten der sættes i brændeovne og de er så bløde at man skære i dem med en sav. Det er bekvemt at slippe for afhængighed af landstrøm.

Næste blad

Endnu engang har vi oplevet en skøn sommer i vores folkebåd, og vejret har naturligvis medvirket på bedste måde. I næste blad vil jeg komme ind på ankring og placering af anker ombord, jeg vil også dele mine erfaringer med brug af fokkestage og hvordan kanvas kan bruges til mange nyttige formål i folkebåden.

Jeg ønsker jer alle en god eftersæson og håber der er et par gode ture forude.

Lars Bræstrup, F DEN 1048 MARIA

E-mail: labra1048@gmail.com